

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Özgül Saki

İstanbul Milletvekili

Heybeliada'da Türkiye'nin ilk salgın hastalık/pandemi hastanesi olarak 1924 yılında kurulan Heybeliada Sanatoryumu ana bina ve ekleri 81 yıl boyunca hemşire okulu, rehabilitasyon merkezi, cerrahi, KBB, diş servisleri, bakteriyoloji –biyokimya, röntgen, patoloji-sitoloji, solunum ve göğüs cerrahisi olmak üzere birçok sağlık alanında hizmet vermiştir. Aynı zamanda sanatoryum, birçok hekimin ve tıp insanının yetiştiği bir mekân olmuştur.

Fakat yeni neoliberal sağlık politikalarının etkisiyle hastaneler ticarethanelere dönüşmüş, sosyal devlet anlayışı terkedilmiş ve hastaneler elektrik, su, yakıt, gıda giderlerini kendi döner sermaye gelirlerinden karşılamak zorunda bırakılmışlardır. Bu yeni sisteme uyum sağlayamayan sanatoryum deniz yoluyla ulaşımın zorluğu da bahane edilerek 2005 yılında Sağlık Bakanlığı'na kapatılmış ve binaları atıl duruma getirilerek çürümeye terk edilmiştir.

Sanatoryumun ve Çam Limanı'nın da içinde bulunduğu 200 dönümlük sit alanı olan arazinin bir kısmı 2018 yılında 'İslam Eğitim Merkezi' kurulması amacıyla Diyanet İşleri Başkanlığı'na tahsis edilmiş; bu tahsise karşı İstanbul Tabip Odası, TMMOB Şehir Plancıları Odası, TMMOB Mimarlar Odası, İstanbul Barosu ve Türk Toraks Derneği'nin açtığı ortak dava sonucunda idare mahkemesi 2022 yılında tahsis işlemi iptal etmiştir. Tahsisin iptaline rağmen sürecin yeniden başlatıldığı ve Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 6 Mayıs tarihli toplantısında tahsis işlemine olumlu görüş verdiği kamuoyuna yansımıştır. Adalar Belediyesi temsilcisinin karşı oyuna rağmen, kurulun oy çokluğuyla olumlu karar aldığı belirtilmektedir.

Heybeliada Sanatoryumu'nun bulunduğu alan birinci derece doğal sit alanı ve aynı zamanda korunması gereken ikinci derece kültür varlığı niteliğindedir. Kamu yararı taşıyan böylesi önemli bir sağlık ve kültürel miras alanının, planlama süreçleri tamamlanmadan farklı bir kuruma devredilmesi kabul edilebilir değildir.

Pandemi riskinin yeniden konuşulduğu bugünlerde Heybeliada Sanatoryumu'nun yeniden bir pandemi hastanesi olarak veya karantina merkezi olarak kullanıma açılması halkın gerçek beklentilerini karşılayacaktır.

Ayrıca yargısal süreç sonucunda söz konusu alanın Diyanet Başkanlığı'na verilmesi açıkça hukuka aykırı bulunmuş ve tahsis işlemi iptal edilmişken Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun aldığı karar açıkça hukuku tanımazlıktır.

Bu bağlamda;

1. Heybeliada Sanatoryumu ve Çam Limanı'nın bulunduğu 200 dönümlük arazinin 'İslam Eğitim Merkezi' kurulmak üzere Diyanet İşleri Başkanlığı'na yeniden tahsis edildiği doğru mudur? Bu devirle bu sit alanı imara mı açılmak istenmektedir?
2. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın açmayı planladığı 'İslami Eğitim Merkezi' ada halkının talepleri ve ihtiyaçları ile örtüşmekte midir? Tahsis kararına ilişkin süreçte meslek odaları, sağlık örgütleri, yerel yönetimler ve ada sakinlerinin görüşleri alınmış mıdır?
3. Heybeliada Sanatoryumu arazisinin yeniden Diyanet İşleri Başkanlığı'na tahsis edilmesine ilişkin süreç hangi gerekçelerle yeniden başlatılmıştır?
4. İdare Mahkemesi'nin 2022 yılında aldığı iptal kararına rağmen aynı yönde yeni bir işlem tesis edilmesinin hukuki dayanağı nedir?
5. Birinci derece doğal sit alanı ve korunması gereken kültür varlığı statüsündeki söz konusu alan için alınan kurul kararında hangi kamu yararı kriterleri esas alınmıştır?
6. Sanatoryumun yeniden sağlık amaçlı kullanımına ilişkin herhangi bir değerlendirme yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
7. Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu toplantısında olumlu görüş veren üyelerin gerekçeli kararları kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?